

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hišv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenem pravica, krivica Nemcem?

Na c. kr. gimnaziji v Celju obstoji že več let neka sola, v kateri se vsprejemljejo slov. dečki ter pripravljajo skozi celo leto za to, da pridejo, ako njo izvršijo, v prvo latinsko šolo, torej v prvo leto c. kr. gimnazije. Za-nje tedaj šteje učenje na gimnaziji devet let, na drugih enacih šolah in za nemške dečke v Celju pa je za enako učenje treba samo osem let. Slov. dečki zgubijo pa po takem celo leto in njih stariši stroške tega leta! —

Vsakdo vidi, da je to krivica, ki jo trpijo slov. stariši in njih otroci. Kdor torej njo odpravi, zasluži priznanje ne samo starišev, ki pošiljajo svoje sine na ono šolo, ampak sploh slov. ljudstva. In to ni lahko delo! Naši poslanci v drž. zboru so si v teku večih let prizadeali veliko, ali česar so želeli, niso dosegli; vselej so jih tolažili in odlagali odpravljenje one šole. H koncu pa je bilo tudi našim poslancem na tem odlaganju preveč ter so zahtevali od sedanje vlade, da odpravi ono šolo in vpelje na c. kr. gimnaziji v Celju slov. vzporednice ali paralelke, kakor jih imamo na c. kr. gimnaziji v Mariboru že pet let in sicer tako, da njim tudi nemška vlada ne more kaj oporeči.

Zadnji četrtek je na to odgovoril minister za uk in bogočastje, vit. Madeyski, v odseku drž. zbora za državni proračun poslancu Sukljeju ter je obljubil, da hoče ukazati, naj se preišče, kako so se obnesle slov. paralelke na c. kr. gimnaziji v Mariboru in če bode to preiskovanje pokazalo, da dobro, potem ukaže vlada brz ko brz, da se odpre v Celju — nova, slov. nižja gimnazija. Stara c. kr. gimnazija ostane po takem, kakor doslej, nemška in odpravi se z nje samo tista nesrečna predhodnja šola za slov. dečke. Na novo slov. gimnazijo vstopijo slov. dečki lahko brez nje in ni jim torej treba izgubiti celega leta, starišem pa se prihrani stroški za celo leto.

Slov. poslanci sicer niso zahtevali nove gimnazije, ampak le pri stari slov. vzporednici, ali če vpelje vlada kar slov. gimnazijo, je to tudi njim prav: naj obdržijo tedaj Nemci svojo posest — dosedanjo nemško gimnazijo! Ali Nemcem v Celju in tudi drugim to ni po volji in zagnali so velik krik po svetu, češ, da se jemlje s tem Nemcem njih nemška posest, kar je zoper koalicijo! Znani dr. Foregger je pa kar poklical župana in podžupana iz Celja na Dunaj ter je šel z njima k ministru vit. Madeyski, terjat od njega, naj prekličé svojo obljubo. Vsi nemški listi in listki se penijo sedaj same jeze in kričijo zoper slov. gimnazijo v Celju, da se Bog usmili!

Ali jim bode to upitje prineslo sadú, ki ga želijo? Tega ne znamo, ali gotovo je, da minister vit. Madeyski ni mož, ki rad obljubi, še rajši pa zabi na svojo ob-

ljubo. Veliko je bilo treba, predno je minister prišel do te obljube in grofu Hohenwarthu gre, poleg naših drž. poslancev, največja hvala za to. Ako pa se vpelje nova, slov. gimnazija, tedaj pač kriče Nemci zastonj, da se njim krati dosedanja posest. Če imajo do sedanje gimnazije kako pravico, to pa sicer ni resnica, obdržijo jo tudi poslej in tedaj tudi v tej reči Slovenem pravica ni — krivica Nemcem.

Iz Gornje Radgone poročilo.

(Konec.)

Slišim, da nekdo godrnja: Wratschko ni gospod, Wratschko je kmet! No ogledimo si ga malo, ali ni po gosposko oblečen? Kako bo tudi obman bregušé nosil! On smodke kadi, slovenski ne zna, tako sam pravi, ker je »pregmajn špraha« in nemški tudi ne. Siromak nekaj vendar govori, ko toliko žlobudra, saj ne laja! Pač Radgonski »kuheldajč« prav dobro govori, skoraj tako dobro, kakor Radgonski kmetje — ej — gospodje, sem hotel reči, ki sedijo z njim v okrajnem zastopu. On ne obdeluje svojega polja in vendar ima zmiraj kakšni groš za kakšen poliček. Glejte, to je gospodar, svojih otrok ne vzgojuje in vendar so pridni in pobožni. On ima tudi visoke prijatelje med gospodo; celo pri uradih, z adjunktom Kus ga pijeta skupaj in stuhata marsikatero pametno; s sodnijskimi slugami in s sodnijskim kancelistom se tiče, v sodnji je, kakor doma: tu in tamkaj se sme skozi okno s kakim mimogredočim malo pokramljati, z gospodom sodnikom gresta skupaj na komisijo; ali ni to gospod? Kmet kmeta — tedaj proč z gospodom Wratschko!

Ravnokar se domislim, da gre tukaj govorica, da se Wratschko skoraj ne bi za obmana potrdil in da je jako težavno slo. Prejšnji glavar Mac-Nevin moral je vse žile napeti, da mu je pridobil najvišje potrjenje za obmana; neki kazenski paragrafi so bili prě huda ovira — ne sme se pač vse zapisati, kar se govori.

O naši šoli ste tudi gotovo že slišali; ta Radgonskim purgarjem kaj v oči bode, je neki preveč slovenska! Ali kaka bi naj bila za slovensko deco, nemška ka-li? Kaj pa se bodo otroci v nemški šoli učili, nemški mislite? Ali ste res prepričani, da se bodo nemški naučili? Jaz ne; — šolal sem se v stari šoli, ko je bilo vse nemško; ne ene besedice slovenske se niso otroci učili in mislite, da smo se kaj naučili nemščine? Nič, par besed smo znali in te smo tudi pozabili, slovenski pa tudi nismo znali; saj še živijo taki ljudje, ki so se šolali v stari, popolnoma nemški šoli, vprašajte jih, vsak bo rekel: nič!